

Verslag

Startbijeenkomst co-creatie volkstuinencomplex in De Nieuwe Kern 14 oktober 2023

Startbijeenkomst

De Groene Kern leden organiseerden een startbijeenkomst op zaterdagmiddag 14 oktober 2023, om alle geïnteresseerden te informeren over het plan dat er ligt en feedback van de tuinders op te halen. De bijeenkomst vond plaats op tuinpark De Federatie van 13 tot 15 uur, waarbij er met een plenair gedeelte werd gestart en daarna mogelijkheid was om feedback te geven op de plannen en eventueel mee te lopen met een excursie. Er kwamen in totaal ongeveer 250/300 tuinders op de bijeenkomst af. De bijeenkomst werd in een speciaal geplaatste tent gehouden vanwege de verwachte grote opkomst.

Opening en welkom

De voorzitter van De Federatie, Dennis Schor, opende de dag met een welkomstwoord en gaf het woord aan de dagvoorzitter Eric van der Putten. Eric legt het programma van de dag uit en stelt de leden van De Groene Kern voor. Hij benadrukt het belang van de co-creatie en dat deze in eigen hand wordt gehouden door de volkstuinders. Hij toont zich blij met de grote opkomst van de tuinders, dat onderstreept dat het onderwerp leeft en er een breed gedragen plan uit kan komen. Hij benadrukt dat er een tweesporenbeleid wordt gevolgd. Aan de ene kant worden de bezwaarmogelijkheden die er zijn tegen de planvorming optimaal benut. Tegelijkertijd wordt

er ook een plan gemaakt vanuit de volkstuinders voor het geval de plannen van De Nieuwe Kern toch doorgaan.

Eric geeft het woord aan Erica, de voorzitter van tuinpark Nieuw Vredelust. Erica blikt terug op de lange voorgeschiedenis, al meer dan 20 jaar lang is er gepraat over plannen voor het gebied van de Volkstuinen. Er zijn veel en verschillende plannen gemaakt door Ouder-Amstel en Amsterdam, met uiteindelijk het plan van West 8. Voor het bestuur van de vier tuinparken was dat reden om zelf met een plan te komen. Daarin is zichtbaar dat het toevoegen van woningen niet tegengehouden wordt door de tuinders, die noodzaak wordt ook door de besturen van de volkstuinparken onderschreven. Alleen bestaat de overtuiging dat dit mogelijk is met het geplande aantal woningen en behoud van de vier parken op hun huidige locatie. Dit is het plan voor De Groene Kern. Daaruit is uiteindelijk de initiatiefgroep De Groene Kern voortgekomen.

Eerste visie van Frank Talsma (H+N+S landschapsarchitecten)

N.B.: De presentatie van Frank staat integraal op www.degroenekern.nu.

Frank stelt het ontwerpteam van H+N+S landschapsarchitecten voor. De opgaven waar we samen mee aan de slag moeten zijn:

- De nieuwe locatie voor de op te heffen tuinen
- Fietsroute door de tuinparken
- Parkeren
- Functies en toegankelijkheid

In de nieuwe situatie na de realisatie van De Nieuwe Kern zullen er **160 tuinen verdwijnen**. De vraag is of al deze tuinen teruggeplaatst moeten worden. Langs de randen van de tuinen is slechts plek om 90 tuinen terug te plaatsen in de huidige omvang. Daarnaast raken de plannen van De Nieuwe Kern door het nieuwe parkeerbeleid van Ouder-Amstel ook de parkeervoorziening van de tuinen.

De **openbare fietsroute** door het park zal een aantal tuinen raken. De alternatieve route die is ingestuurd door De Groene Kern, waarbij de fietsroute buitenom geleid werd, voldoet niet aan de eisen van de gemeente Ouder-Amstel. Een ander voorstel is om een afsluitbare fietsroute te creëren door het park. Deze zal 's nachts afgesloten zijn, dan fietsen de mensen om de tuinen heen. Tevens moet er een logische verbinding komen met De Nieuwe Kern. Opties hiervoor zijn mooie boogbruggen die ook als snelheidsremmende maatregel kunnen dienen.

In de huidige situatie zijn er naar schatting 300 **parkeerplaatsen**. In de nieuwe situatie zal de gemeente als parkeernorm 1,1 parkeerplaats per 10 tuinen aanhouden. Er zijn verschillende opties mogelijk. De parkeerplaatsen kunnen herverdeeld worden langs de randen van de parken, dan zouden er nieuwe toegangen moeten komen. Er kunnen ook grotere concentraties parkeerplekken komen, met als nadeel dat er langere afstand afgelegd moet worden tot de west/zuid kant.

In de Structuurvisie van De Nieuwe Kern (2021) staat dat er **openbare functies** toegevoegd moeten worden die de interactie tussen de tuinders en nieuwe bewoners kan bevorderen, zoals: Een collectieve moestuin, pluk- en beleeftuin, theetuin, moestuin voor voedselbank, natuurspeeltuin, educatie over flora en fauna. Daarnaast hebben de gemeente Amsterdam en gemeente Ouder-Amstel aangegeven dat de nieuwe toegang tot de parken aan de zuidkant, aansluitend op de doorgaande route, aan moet sluiten op het ontwerp van het stedenbouwkundig raamwerk. Daarnaast dat de ingangen duidelijk vindbaar en uitnodigend moeten zijn (en niet alleen zichtbaar).

Daarnaast noemde Frank de suggestie om te overwegen de vier verenigingen samen te voegen tot één gedeelde vereniging met een nieuw centraal verenigingsgebouw, met als doel het creëren van meer ruimte voor bijvoorbeeld de herinrichting van tuinen. Dit is een idee dat we gezamenlijk kunnen overwegen.

Toelichting co-creatieproces – Theo Dohle (De Wijde Blik)

Theo licht toe dat het co-creatieproces inhoudt dat we samen een concreet en gedragen plan gaan maken dat bij de beide gemeenten wordt ingebracht. Daarvoor hebben we de kennis en wensen van tuinders nodig als inbreng voor het plan, zodat de architecten van H+N+S daar een plan van kunnen maken. In deze startbijeenkomst worden de mensen geïnformeerd en halen we feedback op door middel van reactiekaarten en post-its. Ook is er na afloop van de bijeenkomst een excursie, waarbij mensen samen met Frank Talsma over de tuinen lopen om aandachtspunten aan te wijzen. In de volgende bijeenkomsten gaan we dieper in op twee verschillende thema's. Na deze bijeenkomsten zullen we op zaterdag 16 december een slotbijeenkomst organiseren. Begin januari zullen we een plan aanbieden aan de gemeente.

Samenvatting van de reactiekaarten

Over het algemeen hebben we veel positieve reacties gekregen over de organisatie, de opkomst, de presentatie en de mogelijkheid om een reactie te geven. Er is veel bereidheid bij de mensen om mee te denken. De aanwezigen konden hun tips en aandachtspunten op een reactiekaart schrijven. Hieronder worden de opgeschreven tips en aandachtspunten per onderwerp behandeld.

Groen/natuur

Veel tuinders vinden dat het **oorspronkelijke groen en water** in de tuinen zo veel mogelijk intact moeten blijven of anders herbruiken/verplaatsen naar de nieuwe openbare plekken. Er zijn bijzondere (oude) bomen, planten en dieren. De mens zou te gast moeten zijn in dit gebied en stilte en ruimte is van belang. Een aantal noemen het idee van een gezamenlijke moestuin en pluktuin of een gebied met planten als medicijn, en één plek voor aarde en dergelijke. Er wordt aangegeven dat het belangrijk is dat de tuinders overeenstemmen over de groenste manier van tuinieren en ideeën uitwisselen met elkaar. **Duurzaamheid** moet uitgelicht worden.

Sommigen geven aan zich zorgen te maken over het **wegvallen van een stiltegebied** en een bepaalde levensstijl. Tuinders komen naar de volkstuinten om tot rust te komen en te

ontstressen, wat voor velen belangrijk is voor onder andere de mentale gesteldheid van de mens. Daarnaast maken ze zich zorgen om het verdwijnen van de bestaande natuur en de dieren (padden, salamanders, egels, kikkers, uilen etc.).

Volkstuinen

Aanwezigen geven aan niet te begrijpen dat er de tuinparken plat gaan om daarvoor in de plaats een park te maken. Waarom kunnen de tuinen dan niet dienen als stadspark? Een aantal mensen vraagt zich af of het mogelijk is om een **monumentale status** voor de parken aan te vragen, zodat het cultureel erfgoed wordt en de gemeente minder regels op kan leggen.

Meerdere mensen geven aan dat er rekening gehouden moet worden met het gevoel van rust, ruimte en vrijheid bij het ontwerp, anders verliest het de waarde van tuinparken en wordt het eerder een soort woonwijk. Daarnaast noemen meerdere mensen dat er geïnventariseerd moet worden **hoeveel tuinders er daadwerkelijk terugkomen**. Sommigen stellen voor om een stop te zetten op nieuwe leden en vrijgekomen plekken te geven aan tuinders die in de gevarenzone zitten. Over de tuinen worden verder de tips genoemd dat ze niet kleiner dan 300m² moeten zijn (dan maar minder tuinen), dat nieuwe tuinen aangelegd moeten worden met een septictank of riool en water, en er moeten goede mogelijkheden komen voor het inleveren van afval.

Iemand noemt dat de Buitensingel betrokken moet worden bij de **herplaatsing van de tuinen**. Ook wordt het plaatsen van een geluidswal bij de A2 genoemd. Er wordt afgevraagd of het plaatsen van de nieuwbouw invloed heeft op de tuinhuisjes door bijvoorbeeld grondverzakking van heien. Overige tips van mensen: er moet onkostenvergoeding zijn voor het bouwen van een nieuw tuinhuisje, en faciliteer dat de huisjes meeverhuisd kunnen worden naar andere tuinen, aangezien dat ook duurzaam is. Iemand anders geeft aan dat alle volkstuinen rond Amsterdam als een groene gordel kunnen dienen, wat de gezondheid van de Amsterdammers ten goede komt.

Daarnaast geeft een aantal mensen aan dat **betaalbaarheid** een grondbeginsel is van de volkstuinen, en dat tuinders contributie betalen voor de tuinen en dat het onlogisch zou zijn als andere mensen (niet-tuinders) dan mogen recreëren op de parken.

Clubhuis

De meningen zijn verdeeld over het vraagstuk om de verenigingen van de tuinparken samen te voegen en één verenigingsgebouw te plaatsen. Een deel geeft aan **positief** tegenover één centrale plek voor een gezamenlijke vereniging en clubhuis te staan en dat dit kan zorgen voor verbinding onderling. Het kan een bezoekerscentrum worden met horeca, wat ook voor buitenstaanders interessant kan zijn. Eén vereniging scheelt in de kosten en de taken voor de vrijwilligers kunnen verdeeld worden. Wanneer er één clubhuis is, zal er meer ruimte overblijven voor tuinen: 'Liever één clubhuis, dan minder tuinen' wordt er gezegd.

Er zijn ook **negatieve** geluiden over het samenvoegen van de verenigingen en clubhuizen. De vraag wordt gesteld hoe haalbaar een samenvoeging is, gezien de hoeveelheid tuinders. Hoe moet dat bestuurd worden? De bestuursleden zijn nu voor ongeveer 200 tuinen 10 uur per week kwijt. Daarnaast geeft iemand aan dat de inzet van de vrijwilligers juist voortkomt uit dat zij dat willen doen voor hun eigen vereniging. Wanneer het één vereniging wordt kan het de vrijwilligers in de weg staan om te blijven helpen.

Horeca en overige ideeën

Verschillende ideeën worden genoemd. Meerdere mensen zouden een klein supermarktje of groente/fruit winkel willen (in plaats van parkeerplekken) of een markt waar producten vanuit

de tuinen verkocht kunnen worden (denk aan seizoens- en moestuinproducten, stekjes of bloemen). Andere ideeën zijn: een plek waar tuingereedschap uitgeleend of gerepareerd kan worden, een kinderboerderij, een tennisbaan, een vergaderruimte voor bedrijven, of een lunch en koffietent. Meerdere mensen noemen de wens voor educatieve functies, zoals schooltuinen of een biologisch centrum.

Een aantal noemen specifiek de wens voor vermaak voor alle kinderen in de buurt, bijvoorbeeld in de vorm van evenementen, een openbaar zwembad, één voetbalveld creëren voor alle parken. Dan kan de ruimte van het voetbalveld van Dijkzicht gebruikt worden voor nieuwe tuinhuisjes.

Parkeren

Er wordt aangegeven dat de tuinparken beter **bereikbaar** moeten zijn **voor openbaar vervoer**. Sommige mensen vinden dat er huisjes op de plekken van de parkeerplaatsen gebouwd moeten worden. Anderen geven aan dat er rekening gehouden moet worden met genoeg laad- en losplekken en parkeerplekken, ook voor bijvoorbeeld **minder-valide mensen**. Sommigen geven aan dat de parkeerplekken op de minder aantrekkelijke plekken geplaatst mogen worden (een strook langs de A2). De vraag wordt gesteld of de tuinders een parkeerplek kunnen

kopen of dat zij vergunninghouder kunnen worden.

Fietspad (& veiligheid)

Het is niet voor iedereen duidelijk wat de argumenten van Gemeente Ouder-Amstel zijn om een doorgaand fietspad door het park te willen realiseren, aangezien de kortste verbinding er al ligt.

De meeste mensen geven aan zich zorgen te maken over de fietsroute. Hoe wordt de veiligheid gewaarborgd? Wanneer deze door het park zal lopen betekent dit dat de tuinparken toegankelijk zijn buiten de seizoenen om en 's nachts. Dit vergroot de **inbraakgevoeligheid** van de tuinhuisjes, zeker in de winter. Er wordt aangegeven dat tuinders minder zullen investeren in hun huisjes als het inbraakgevoelig is. Daarnaast zal een fietspad met **snelle fietsen** (elektrische fietsen en Fatbikes) door het park de veiligheid verminderen voor onder andere spelende kinderen. Het fietspad **verstoort de rust** voor de tuinders, maar ook voor de natuur en dieren door het licht van lantaarnpalen en het opbreken van oversteekplaatsen.

De meeste aanwezigen geven aan dat ze het **fietspad buitenom** willen **en niet door de tuinparken**. Een van de suggesties is om een fietspad langs de A2 aan te leggen, vanaf de fietsbrug bij Dijkzicht naar het polderpark en om van de Buitensingel een fietsstraat te maken. In het park is de fiets te gast. Ook geven meerdere mensen aan dat er gebruik moet worden

gemaakt van de bestaande geasfalteerde paden en het fietspad moet slingerend zijn in plaats van recht. Iemand geeft ook de suggestie om camera's te plaatsen op de fietspaden (zoals ook bij de Nesciobrug) in verband met de veiligheid.

Overige ideeën voor het fietspad:

- Schelpenpad met paaltjes in plaats van een regulier fietspad.
- Alle fietspaden, wegen en parkeerplaatsen maken met half verharding.
- Gratis pendelbusjes vanaf een centrale parkeerplek.
- Duidelijker maken dat je nu al mag fietsen over de parken, waarom zou je dan een nieuw fietspad aanleggen?
- Fietspad in de winter sluiten in verband met inbraakgevoeligheid.
- Leuke bruggetjes via de buitensingel naar de verschillende functies van de parken. De bruggetjes kunnen namen hebben zoals: speeltuin, pluktuin, ijskantine, kabouter etc.

Overige tips en opmerkingen ten aanzien van het project

- Kijk eens naar het project 'omval – Weespertrekvaart' (gemeente Amsterdam) hoe daar met input van bewoners is omgegaan.
- Kijk naar de wet- en regelgeving omtrent een "recreatief fietspad". In sommige gemeenten horen hier specifieke verordeningen of regels bij over bijvoorbeeld snelheidsbeperkingen en toegangsuren.
- Kijk samen met de gemeente hoe een verenigingsgebouw meerdere functies kan dienen.
- Denk bij de bouwplannen alvast na over het toetsen van de ruimtes buiten de volkstuinten aan de wetgeving die in juli 2024 in werking treedt ten aanzien van het verplichten van nestelmogelijkheden ter bescherming van de huismus en gierzwaluw etc.
- Een krachtenveldanalyse maken, wie heeft de macht, wie kun je beïnvloeden en waarmee?
- Beweeg mee met het proces van de gemeente en graaf je niet in.
- Optie om aan de andere kant van de A2 snelweg te ontwerpen? Er is een zorgboerderij daar, misschien kunnen we samen werken voor horeca?
- Betrek sociale wijkteams, buurtwerkers en welzijnswerkers bij plannen. Als je van de complexen een plek kunt maken waar welzijnswerk en de tuinen samenkomen heeft de gemeente een meerwaarde aan de locatie. Projecten voor senioren, eenzame mensen, dagbehandeling, jongeren aan het werk. Welzijnswerkers hebben veel ideeën en weten waar behoefte aan is, zowel in omliggende buurten als waar de doelen van de gemeente liggen.
- Kunnen we Schiphol betrekken? Woningbouw in Amstelveen is afgelast vanwege vliegoverlast.
- De tuinenparken die verdwijnen openstellen voor een weekend, om mensen te laten zien wat er verdwijnt. Een documentaire maken over de tuinen die verdwijnen, met beelden van natuur, dieren, zeldzame paddenstoelen, planten en uilen etc. Maar ook van portretten van de vele markante bewoners.
- De toekomstige bewoners van De Nieuwe Kern zijn niet in beeld nu.

Tot slot

Updates over het traject zullen worden verstuurd via een digitale nieuwsbrief. Aanmelden hiervoor kan via de website www.degroenekern.nu. Hier komen ook de presentaties en verslagen op te staan. Via het mailadres info@degroenekern.nu is het ook mogelijk om vragen te stellen aan het projectteam.

In oktober en november zullen er themabijeenkomsten plaatsvinden, waar we twee thema's bespreken. Beide thema's hebben twee bijeenkomsten. Tijdens de eerste bijeenkomst halen we graag jullie ideeën op over dit thema. In de tweede bijeenkomst zullen we terugkomen met een plan waarin we proberen zo goed als mogelijk de feedback van de eerste bijeenkomst te verwerken en te laten zien. We vragen daarom dat u per thema bij beide bijeenkomsten aanwezig bent. Kijk voor meer informatie op de website. Wilt u zich aanmelden voor de themabijeenkomsten, stuur dan een mail naar info@degroenekern.nu.